Агенција АФП објавила је опширан чланак о оставштини Фрање Туђмана, првог председника независне Хрватске.

Туристи који авионом путују у главни град Хрватске слећу на нови аеродром Фрањо Туђман, назван по “оцу домовине“ – који се спомиње у недавној осуђујућој пресуди Хашког суда, пише АФП.

Недавна пресуда Хашког трибунала остала је у сенци драматичне смрти босанско-херцеговачког Хрвата Слободана Праљка, који [illegible] отров након што му је изречена пресуда за ратне злочине у БиХ.

Али, можда је још већи значај за Хрватску имала оцена судија о Туђману, који је умро 1999. године, али је за већину Хрвата и даље херој због чињенице да је Хрватска под његовом влашћу постала независна, упркос грешкама у његовој владавини, наводи се у тексту.

Наиме, у пресуди Хашког суда шесторици оптужених Хрвата јасно је речено да је Туђман делио њихову замисао о етничком чишћењу муслимана у покушају уједињења Хрвата у региону, наводи АФП, па подсећа да је у рату у БиХ од 1992. до 1995. између Хрвата, Срба и муслимана страдало око 100.000 људи.

АФП подсећа на бурне реакције у Хрватској на хашку пресуду, међу којима истичу оцену “Новог листа“ према којој је “мрља на хрватском лидерству 90-их довела у питање оно што мислимо о себи“.

Упркос пресуди, 18-годишњица Туђманове смрти обележена је 10. децембра уобичајеним комеморацијама широм Хрватске.

Водећи хрватски званичници положили су венце у бојама хрватске заставе на импозантан Туђманов гроб од црног мермера у Загребу, подсећа АФП.

“Туђман је био државник... Знао је тачно који је његов циљ и остварио га је, а то је било стварање Хрватске“, рекла је за АФП пензионерка Катарина Хркач на комеморацији Слободану Праљку, која је одржана дан након годишњице Туђманове смрти.

АФП подсећа и да је “Вечерњи лист“ у суботу објавио специјал посвећен “оцу хрватске нације“.

“Туђман је био комунистички генерал који је временом постао националистички дисидент“, пише АФП додајући како је водио Хрватску у периоду отцепљења од Југославије.

Поглед на Домовински рат као ослободилачки рат против српских агресора је општеприхваћен у Хрватској, али мишљења о Туђмановој улози у конфликту у БиХ нису тако монолитна, пише АФП.

“Хрватски премијер Андреј Пленковић, такође из ХДЗ, жестоко је критиковао хашку пресуду, инсистирајући притом да је Туђманова политика према БиХ увек била усмерена према очувању њеног територијалног интегритета“, наводи АФП.

Али како је за АФП рекао историчар Хрвоје Класић, "нема никакве сумње да је војно и политичко вођство Хрвата у БиХ било под директним утицајем званичника у Загребу".

Класић такође упозорава на стварање "неке врсте култа личности и табу тема" везаних за Туђмана.

"Свака критика Туђмана или његове политике се, на неки начин, сматра критиком Хрватске као такве, што је катастрофално", рекао је Класић.

Бивша главна тужитељица Хашког суда Карла дел Понте рекла је 2001. године да је Хашки суд био спреман подигнути оптужницу против Туђмана у тренутку кад је умро од карцинома 1999. године.

Упркос успешној борби за независнсот Хрватске, Туђман је владао челичном шаком, а време његове владавине обележиле су корупција и приватизацијска пљачка.

Туђман није марио за демократске реформе, због чега је Хрватска била међународно изолована. На Туђмановој сахрани, на коју су Хрвати дошли у десетинама хиљада, био је уочљив изостанак страних државника, пише угледна агенција.

Иако су се хрватски лидери који су преузели власт након Туђмана, чак и они из његове странке, у почетку дистанцирали од Туђманове контаминиране оставштине, помак удесно 2012. године донео је својеврсни повратак Туђмановог имена, али и репресивних тенденција, наводи АФП.

У последњих неколико година медијске слободе у Хрватској су пале, подсећа АФП, додајући да активисти упозоравају на растућу атмосферу нетолеранције.

"Политичари опет прихватају Туђманову негативну оставштину и то је јако штетно", упозорава Весна Тершелич из “Документе”, организације која се бави ратним злочинима почињенима у ратовима након распада Југославије.

Тершелич је додала како хрватски премијер Пленковић "пропушта прилику" за

ограђивање Хрватске од те оставштине.

Мркус Танер, специјалиста за Балкан и аутор књиге Хрватска: Нација искована у рату, сумња да пресуда Хашког суда може имати велик утицај и значај с обзиром на чињеницу да је Хрватска чланица Европске уније и НАТО.

"Хрватска се због тих пресуда осећа мање рањиво него што би то био случај пре десет година", рекао је Танер за АФП.

(АФП-Индекс.хр)